



UNIVERSITATEA  
LUCIAN BLAGA  
— DIN SIBIU —



Doctoral School of Social Sciences

Doctoral Field: Economics

Ph. D THESIS

**THE IMPACT OF MACROECONOMIC  
DEVELOPMENTS ON TRADE DEFICITS IN  
CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN  
COUNTRIES**

Ph.D. Student:

**ILINCA-ANDRADA MĂRGĂRITA**

Ph. D. Coordinator:

Prof. Univ. Dr. Habil.

**MAGDALENA RĂDULESCU**

## SUMMARY

Today, we are witnessing an increasingly dynamic globalization of the economy, which mainly leads to a reduction in the importance of state borders, especially when it comes to trade or transfers of any kind. We are therefore identifying a global economy, even if the specific institutions for a global policy are still lacking. On the other hand, the benefits but also the costs of globalization are undeniable, as they are often asymmetrically distributed, while putting people in less developed countries at a disadvantage, particularly in terms of the free movement of low-skilled labour.

In this respect, the World Trade Organization promotes the idea that globalization should be seen as an extension of the rule of law at the international level but also as a counterweight to unilateralism. Therefore, global economic liberalism should be balanced, operating under the tutelage of specialized institutions that provide global public goods based on international financing mechanisms (Griffin, 2003; Hadi and Flayyih, 2024).

As can be seen, all of this implies a weakening of the sovereign status of countries, but also the need to ensure that global institutions are democratic and accountable for any contextual situations involving people in any geographical region.

The question is therefore increasingly being asked as to the extent to which globalization, through the integration of the economies of the world's countries, increased international trade and investment, is helping to prevent and solve the problems facing the planet, particularly in the poorest regions.

Although we are going through a period marked by the intensification of the phenomenon of globalization, which is frequently seen as a transfer of technical systems, regulations and concepts from rich to poor countries, we cannot also highlight the fact that in certain regions/countries, this masks a number of problems, including insufficient recognition of the circumstances, needs and participation of indigenous countries. This gives rise to a series of problems as well as power inequalities which end up in the transfer of know-how being geared solely towards financial development and less towards human, social and environmental issues.

Starting from these aspects that define the current global context, the structure of the PhD thesis "*The impact of macroeconomic developments on trade deficits in Central and Eastern European countries*" will be oriented along two axes, one theoretical, developed in two chapters of analysis, and the other methodological applied, developed in two chapters. The writing of the PhD thesis will be based on both logical and deductive reasoning, which will support, on the one hand, the achievement of conclusive, explicit results on the theories and the current state of knowledge, and on the other hand, the definition of a synthetic picture centered on the relationship between economic development and trade deficit.

In this context, the **general objective** of the PhD thesis was to carry out a complex research on the concepts, theories and specific aspects of the impact of macroeconomic developments on trade deficits, with a focus on Central and Eastern European countries.

The first part of the PhD thesis includes theoretical-methodological aspects on macroeconomic growth from a global perspective and trade deficits, and the second part includes concrete, practical aspects on the state of play of European countries in terms of trade imbalances as well as an applied research on the growth-inflation-trade deficit relationship in Central and Eastern European countries.

*The originality of the paper* is supported by the way in which the impact of macroeconomic growth on trade deficits has been addressed, but also by the way in which they can be assessed in the light of global changes.

By identifying the latest concepts, the defining elements of macroeconomic aspects, but also by analyzing and highlighting the changes that have occurred in the EU Member States in terms of trade deficits, we can say that the doctoral thesis succeeds in highlighting the latest

practices and tools that define the research objective. In this context, we have used the exploratory method to structure in an original way the views in the literature on macroeconomic changes and their contribution to trade deficits.

The thesis also includes an econometric analysis of the growth-inflation-trade deficit relationship in Central and Eastern European countries. Conducting the econometric research for the Central and Eastern European countries is justified by the fact that these countries have large trade imbalances, often justified by their low level of economic development, often unfavorable geographical and historical position, less performance and efficiency-oriented policy influences.

As a consequence, the research carried out mainly aims at analyzing the differential effect of GDP on exports in different quartiles, which correspond to distinct levels of GDP growth. For the sake of originality, the research also includes the influence of FDI on exports in Eastern Europe as it stimulates export growth by introducing capital and technology, thereby increasing the productivity and competitiveness of domestic industries. Nor is the influence of inflation on exports excluded from the research, as flexible exchange rates can increase competitiveness in international markets by depreciating the local currency. In addition, a stable or predictable inflation rate as well as relative inflation differentials between trading partners, such as the European Union, mitigate the negative impact on exports.

Starting from these aspects, we will start our research with a first theoretical chapter, entitled "*Emerging economies in the current global context; trade deficits and their impact on economic and social development*", which aims to analyze from a scientific point of view the complexity of the processes of economic and social growth and trade deficits. This first chapter will include relevant issues specific to the global economy and its impact on the countries of the world, as well as concrete elements on trade deficits and new paradigms of regional and local macroeconomic policies. Identifying the main challenges Europe is currently facing as a result of major global changes is another key point of this chapter.

This highlights the different points of view and the multifaceted implications of globalization, which is why it is essential to identify aspects of today's global reality.

The significant differences between regions highlight the importance of factors such as economic policy, infrastructure, education and innovation in determining the trade deficit. Investment in these areas can stimulate economic growth and help improve living standards for the population. Strategic development and implementation of effective policies are therefore essential to promote sustainable and inclusive economic growth worldwide.

The second chapter of the paper, "*The economy of European countries in the context of macroeconomic growth drivers*", includes a number of key issues necessary to identify the factors that stimulate the economic growth of each country. In this chapter, relevant points of view from the literature will be presented in order to highlight how European countries, and not only, react under the influence of factors in the policy environment, both internal and external.

This is because the development of the global economy, especially in recent times, has not been at its best, as mankind has been hit by a series of setbacks, from the health crisis to climate change to economic shocks caused by armed conflicts that have generated and continue to generate growing budget imbalances.

As a consequence of these challenges, investors need to adapt their strategies and diversify their portfolios to cope with uncertainties and seize emerging opportunities. To restore confidence and stimulate growth, it is essential that governments and international bodies work together to promote economic policy and regulations that support a sustainable and equitable recovery. In addition to the above, there are the issues of rising inflation, fears of recession, instability in financial markets, which have in many cases put investment plans on hold, particularly in the worst affected areas.

The third chapter of the thesis, "*The evolution of exports and imports in CEE countries*", provides an insight into the most relevant aspects of exports and imports as a defining factor of global, regional, national and local economic development.

This is because the dynamics of exports and imports in Central and Eastern European (CEE) countries reflect the significant transition from the centralized economies characteristic of the communist period to market economies oriented towards integration into global trade flows. This transition, which began in the 1990s, marked a strategic reorientation of economic and trade policy in the region to stimulate growth and modernization.

Another important dimension to be investigated will also be the economic diversification stimulated by increased trade. This is because exports in sectors such as the automotive industry, information and communication technology (ICT) and services have played key roles in propelling economic growth. However, there are also notable downsides associated with this trade dynamism, as the heavy dependence on external markets has exposed CEE economies to fluctuations in international demand and global economic shocks, highlighting regional economic vulnerabilities to international economic uncertainties.

At the same time, the research in this chapter is also justified by studies suggesting that foreign investment stimulates the development of critical infrastructure and local capacity building, creating favorable conditions for export growth. Investments in critical infrastructure, such as transportation and logistics, are fundamental for streamlining supply chains and improving access to international markets.

Chapter IV with the title "*The growth-inflation-trade deficit relationship in Central and Eastern European countries*" will analyze the growth-inflation-trade deficit relationship in Central and Eastern European countries through an econometric research. I justify this research by the fact that the decline in domestic demand across the CEE region has been caused by various factors, including worsening labor market conditions, declining income prospects, slowing remittance inflows from abroad, declining business and consumer confidence, and, in particular, tighter credit conditions.

The paper also investigates the effects of foreign direct investment, financial development, inflation, GDP per capita and real exchange rates on exports. Data have been collected for Poland, Romania, Hungary, the Czech Republic and Bulgaria between 1995 and 2022 to cover the transition period, the EU accession period and crisis periods. These CEE countries are members of the EU but have so far not joined the euro area.

Taking into account the existence of cointegration and cross-sectional dependence in the panel investigated, as well as the asymmetric impact (which has not been investigated so far for these economies) of the independent variables on exports, we applied a quartile regression to study the link between financial development, GDP growth, inflation, foreign direct investment and the real exchange rate on exports, exports being the engine of economic growth in these CEE countries (along with domestic consumption).

By analyzing the issue of trade deficits as well as specific macroeconomic growth issues, this PhD thesis brings added value to all those directly or indirectly involved in managing the development of society in a balanced, sustainable and committed way.

Therefore, in order to clearly and synthetically highlight the research results in the four chapters of the PhD thesis, I will now present the most representative aspects, key elements and conclusions that can be validated and practicable in the near future.

In the first part of the thesis, which focuses on the state of the art, I have identified a number of important *conclusions* and key elements for defining future strategies. We analyzed the perspectives of international as well as regional and national specialists, identifying conclusions mainly related to: the global economy and its impact on the world's countries and trade deficits; emerging economies in the context of regional and local macroeconomic policies; trade deficits and new paradigms of economic, political, social and environmental

developments; Europe in the current context of macroeconomic challenges generated by global changes; macroeconomic growth in the current global process of transition to sustainable economy; foreign direct investments in Central and Eastern European countries;

In terms of statistical analysis and econometric research, the following can be highlighted:

- Economic diversification has been stimulated by increased trade. At the same time, imports helped modernize the industrial sector by facilitating access to advanced technologies and essential raw materials;
- Increased dependence on external markets has exposed CEE economies to fluctuations in international demand and global economic shocks, thus highlighting regional economic vulnerabilities to international economic uncertainties;
- Foreign direct investment plays a significant role in shaping the dynamics of exports and imports in Central and Eastern European (CEE) countries, profoundly influencing their economic structure and their ability to integrate into global markets;
- By bringing advanced technology, managerial know-how and access to global markets, multinational companies can improve the competitiveness of local products. The automotive sector in Central and Eastern Europe serves as a prime example, where FDI has boosted production and exports through the development of technologically advanced production centers;
- By adopting strategies aimed at attracting high-quality FDI and promoting innovation, governments can stimulate economic growth and effective international integration. Such policies require creating a competitive business environment and ensuring macroeconomic stability and the necessary infrastructure;
- The evolution of exports between 2013 and 2022 shows a positive trend in the relationship of CEE countries with both developed and emerging economies. Also in 2022, the evolution of exports to Euro Area countries was remarkable;
- The analysis of exports to the most important trading partners in 2022 shows an adaptation to changes in the global economy and an alignment with international demand highlighting not only the strong economic ties within the European bloc, but also the ability of CEE countries to adapt to market demands and exploit bilateral trade advantages.

Also, in relation to the main research objective, the following can be highlighted:

- The research investigated the impact of foreign direct investment and exchange rates on exports for Central and Eastern European countries over the period 1995-2022;
- Using quartile regression, the results for the top five non-euro area CEE countries (Poland, Romania, Hungary, Czech Republic and Bulgaria) show that lower GDP growth rates significantly boost exports. Over the period 2000-2009, FDI had a positive and noticeable impact on exports despite modest economic growth;
- Exchange rates influence exports significantly. The study emphasizes that exchange rate stability and predictability are essential for export success. For example, the analysis of CEE economies found that exchange rate volatility affected trade flows;
- Foreign direct investment has a positive impact on exports up to a certain threshold, after which its effect starts to diminish. For example, over the period 1990-2010, FDI played a crucial role in building supply capacity and increasing exports in CEE countries. The study shows that in the early years FDI contributed significantly to export growth, but after reaching a saturation level, this impact diminished;
- Access to domestic finance is essential for export growth, especially in economies with more sophisticated financial systems. The study shows that domestic credit has a significant

influence on export performance. This underlines the importance of developing a robust financial system that facilitates firms' access to finance, thereby supporting export growth.

- The impact of inflation on exports was found to be modest, suggesting the existence of appropriate techniques to mitigate the negative effects of inflation. For example, in the case of the CEE countries analyzed, the impact of inflation on exports was minimal due to effective price control policies and economic stability. Over the period 2000-2009, the study showed that the depreciation of the local currency had a limited effect on consumer prices and thus had a negligible impact on exports.

Taking into account all the above observations, it can be concluded that robust economic growth has proven to be important for euro area CEE countries in supporting exports and access to domestic financing. Inflation was not statistically significant for export developments, and FDI had a limited impact due to low values after the privatization of state-owned companies and wage increases. In contrast, the exchange rate variable was not included in the model for these countries due to their membership of the euro area, where monetary exchange rate policy was not significant for export developments. For non-euro area countries, exchange rates and inflation were significant, indicating that these countries can use monetary policy to boost exports and influence the trade balance. This study emphasizes the need for economic policies that support GDP growth, the development of financial markets and the maintenance of a stable macroeconomic framework to support exports.

To meet the overall objective of the research, a number of *directions for future development are highlighted, proposals* that can contribute to a sustainable macroeconomic policy on the one hand and its contribution to reducing trade deficits on the other.

Above all, an integrated, *balanced and forward-looking approach to macroeconomic growth policies* is needed to ensure a balance between economic growth, social equity and environmental protection. This is because macroeconomic growth and the transition to a sustainable economy are two interlinked objectives that require an integrated and coordinated approach.

Another direction for future development is that *the need for foreign direct investment is mainly based on the fact that it contributes to the transition towards sustainable economies*. FDI is an essential vehicle for accessing project opportunities, the resources needed to deploy technologies that can boost innovation and productivity, as well as to boost exports and raise living standards. Thus, they are essential for progress towards the 2030 Agenda goals and climate change targets.

Equally important is *the institutional and administrative quality that influences FDI inflows*. This is also evident in research findings, which consistently demonstrate the positive impact of these aspects on FDI attracted to different countries, regardless of their level of development. These studies emphasize the crucial role of effective institutions and administrative frameworks in attracting foreign investment, stressing their importance in creating an investment-friendly environment, irrespective of the stage of national development.

*Infrastructure development* is also essential for attracting and sustaining long-term foreign direct investment. Investments in technology, transportation and clean energy are essential to maintain the region's competitiveness in a changing global economic environment. By attracting FDI in high value-added and high-tech sectors, the region can move beyond its traditional role as a provider of cheap labor and contribute to innovation and technological development. This requires a well-designed policy framework that stimulates R&D, education and training, and partnerships between universities, research institutes and the private sector.

Crucial from the perspective of growth and narrowing trade gaps is also *the need for a*

***balanced approach that promotes sustainable development and ensures that economic benefits are shared equally in society.*** Governments and international organizations have a vital role to play in establishing a framework that encourages responsible practices by foreign investors. This includes the development of policies favoring knowledge transfer, environmental protection and commitment to social and labor standards.

***The introduction of international standards and norms*** directly stimulates foreign investment to help improve the business environment and increase transparency in CEE countries. Given that intense competition in export markets has been a constant challenge for CEE countries, requiring sustained efforts for innovation and efficiency to remain competitive with producers in more developed EU Member States and emerging global economies, ***a prudent and balanced approach to economic policy-making is needed***, balancing the stimulation of exports with the promotion of domestic growth and the protection of local economies.



INDEXUL TABELELOR.....	6
INDEXUL REPREZENTĂRIILOR GRAFICE .....	9
INTRODUCERE.....	15

## CAPITOLUL 1

ECONOMIA ȚĂRILOR EMERGENTE ÎN CONTEXTUL ACTUAL GLOBAL; DEFICITELE COMERCIALE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE.....	25
1.1    Economia globală și impactul acesteia asupra statelor lumii .....	25
1.2    Economiiile emergente în contextual politicilor macroeconomice regionale și locale 30	
1.3    Deficitele comerciale și noile paradigme ale evoluției economice, politice, sociale și de mediu.....	38
1.4    Europa în contextul actual al provocărilor macroeconomice generate de schimbările globale.....	42

## CAPITOLUL 2

ECONOMIA STATELOR EUROPENE ÎN CONTEXTUL FACTORILOR STIMULATIVI DE CREȘTERE MACROECONOMICĂ.....	45
2.1    Creșterea macroeconomică în procesul actual global al tranziției la economia sustenabilă.....	45
2.2    Evoluția investițiilor străine directe în țările europene în perioada 2013-2022 .....	53
2.3    Analiza investițiilor străine directe în țările Europei Centrale și de Est.....	62
2.4    Distribuția investițiilor străine directe în regiunea CEE în funcție de principalele țări de origine .....	81

## CAPITOLUL 3

EVOLUȚIA EXPORTURILOR ȘI IMPORTURILOR ÎN ȚĂRILE CEE.....	96
3.1    Dinamica exporturilor și importurilor în țările din Europa Centrală și de Est .....	96
3.2    Evoluția importurilor în țările din regiunea Europei Centrale și de Est .....	121
3.3    Structura centralizată a importurilor și exporturilor pe grupe de țări și pe grupe de mărfuri în România în perioada 2013-2022.....	144



## CAPITOLUL 4

RELAȚIA CREȘTERE ECONOMICĂ-INFLAȚIE-DEFICIT COMERCIAL ÎN ȚĂRILE EUROPEI CENTRALE ȘI DE EST .....	167
4.1 Impactul crizei economice și financiare globale asupra economiilor din țările Europei Centrale și de Est .....	167
4.1.1 Exporturile și cursul de schimb (EXCH) .....	171
4.1.2 Exportul și investițiile străine directe (ISD) .....	172
4.1.3 Exportul și PIB-ul .....	173
4.1.4 Exportul și inflația.....	173
4.1.5 Exportul și dezvoltarea financiară (creditul intern privat-FD) .....	174
4.2 Metode de estimare și date utilizate.....	174
4.2.1 Model de estimare și date .....	174
4.2.2 Metodologia cercetării .....	175
4.2.3 Testul de cointegrare.....	175
4.2.4 Teste de dependență CSD .....	176
4.2.5 Testul de cauzalitate Dumitrescu-Hurlin .....	176
4.3 Principalele rezultate ale cercetării .....	178
4.3.1 Statistici descriptive și corelații .....	178
4.3.2 Rezultate privind dependența transversală.....	180
4.3.3 Constatări la nivel de unitate-rădăcină.....	180
4.3.4 Rezultate cointegrare .....	180
4.3.5 Rezultatele regresiei pe cuartile .....	181
4.4 Concluzii și recomandări de politică economică .....	189
CONCLUZII, PROPUNERI ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE .....	191
REFERINȚE .....	199
Anexa 1 .....	208

# INDEXUL TABELELOR

## CAPITOLUL 1

Tabelul 1.1 Evoluția PIB (miliarde USD).....	34
Tabelul 1.2 Indicele dezvoltării umane (index) .....	36
Tabelul 1.3 PIB pe locuitor (USD per capita).....	37
Tabelul 1.4 Balanta contului curent (% din PIB).....	40

## CAPITOLUL 2

Tabelul 2.1 Evoluția ratei șomajului, 2017-2023 (%).....	48
Tabelul 2.2 Evoluția ratei inflației, 2017-2023 (% , media CPI) .....	49
Tabel 2.3 Bulgaria - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	82
Tabel 2.4 Cehia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	83
Tabel 2.5 Estonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	85
Tabel 2.6 Croația - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	86
Tabel 2.7 Letonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	87
Tabel 2.8 Lituania - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	88
Tabel 2.9 Ungaria - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	90
Tabel 2.10 Polonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	91
Tabel 2.11 România - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	92
Tabel 2.12 Slovenia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	93
Tabel 2.13 Slovacia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE) în funcție de țara de origine, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	94

## CAPITOLUL 3

Tabel 3.1 Exporturi pe grupe de țări, 2013 .....	144
Tabel 3.2 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2013.....	145
Tabel 3.3 Importuri pe grupe de țări, 2013 .....	145
Tabel 3.4 Importuri pe grupe de mărfuri, 2013.....	146
Tabel 3.5 Exportul pe grupe de țări, 2014.....	146
Tabel 3.6 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2014.....	147
Tabel 3.7 Importuri pe grupe de țări, 2014 .....	147

Tabel 3.8 Importuri pe grupe de mărfuri, 2014.....	148
Tabel 3.9 Exporturi pe grupe de țări, 2015 .....	148
Tabel 3.10 Exportui pe grupe de mărfuri, 2015 .....	149
Tabel 3.11 Importuri pe grupe de țări, 2015 .....	149
Tabel 3.12 Importuri pe grupe de mărfuri, 2015.....	150
Tabel 3.13 Exportui pe grupe de țări, 2016.....	150
Tabel 3.14 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2016.....	151
Tabel 3.15 Importuri pe grupe de țări, 2016 .....	151
Tabel 3.16 Importuri pe grupe de mărfuri, 2016.....	152
Tabel 3.17 Exporturi pe grupe de țări, 2017 .....	152
Tabel 3.18 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2017.....	153
Tabel 3.19 Importuri pe grupe de țări, 2017 .....	153
Tabel 3.20 Importuri pe grupe de mărfuri, 2017.....	153
Tabel 3.21 Exporturi pe grupe de țări, 2018 .....	154
Tabel 3.22 Exporturi pe grupe de produse, 2018 .....	155
Tabel 3.23 Importuri pe grupe de țări, 2018 .....	155
Tabel 3.24 Importuri pe grupe de mărfuri, 2018.....	156
Tabel 3.25 Exporturi pe grupe de țări, 2019 .....	156
Tabel 3.26 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2019.....	157
Tabel 3.27 Importuri pe grupe de țări, 2019 .....	157
Tabel 3.28 Importuri pe grupe de mărfuri, 2019 .....	158
Tabel 3.29 Exporturi pe grupe de țări, 2020 .....	158
Tabel 3.30 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2020.....	159
Tabel 3.31 Importuri pe grupe de țări, 2020 .....	160
Tabel 3.32 Importuri pe grupe de mărfuri, 2020 .....	160
Tabel 3.33 Exporturi pe grupe de țări, 2021 .....	161
Tabel 3.34 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2021 .....	162
Tabel 3.35 Importuri pe grupe de țări, 2021 .....	163
Tabel 3.36 Importuri pe grupe de mărfuri, 2021 .....	163
Tabel 3.37 Exporturi pe grupe de țări, 2022 .....	164
Tabel 3.38 Exporturi pe grupe de mărfuri, 2022.....	165
Tabel 3.39 Importuri pe grupe de țări, 2022 .....	165
Tabel 3.40 Importuri pe grupe de mărfuri, 2022 .....	166

#### CAPITOLUL 4

Tabel 4.1 Variabile și sursa datelor.....	175
Tabelul 4.2 Statistici descriptive ale seriilor de date pentru țările ECE nemembre ale zonei euro.....	179
Tabelul 4.3 Matricea de corelație a variabilelor pentru țările ECE nemembre ale zonei euro .....	179

Tabelul 4.4 Testul VIF pentru țările ECE nemembre ale zonei euro .....	179
Tabelul 4.5 Testul CSD pentru țările ECE nemembre ale zonei euro.....	180
Tabelul 4.6 Testul unitate-rădăcină ale variabilelor pentru țările ECE nemembre ale zonei euro.....	180
Tabelul 4.7 Teste de cointegrare pentru țările ECE nemembre ale zonei euro .....	180
Tabelul 4.8. Regresie pe quartile pentru țările ECE nemembre ale zonei euro.....	182
Tabelul 4.9 Test de cauzalitate Dumitrescu-Hurlin pentru țările ECE nemembre ale zonei euro .....	185
Tabelul 4.10 Statistica descriptivă a seriilor de date utilizate pentru țările ECE membre ale zonei euro .....	185
Tabelul 4.11 VIF test pentru cele 6 țări ECE membre ale zonei euro.....	186
Tabelul 4.12 Rezultate Pesaran CSD test pentru cele 6 țări ECE membre ale zonei euro.....	186
Tabelul 4.13 Rezultate CIPS unit-root test pentru cele 6 țări ECE membre ale zonei euro ..	186
Tabelul 4.14 Rezultate teste co-integrare pentru cele 6 țări ECE membre ale zonei euro.....	186
Tabelul 4.15 Rezultate regresie pe quartile pentru cele 6 țări ECE membre ale zonei euro ..	187
Tabelul 4.16 Test de cauzalitate Dumitrescu-Hurlin pentru cele 6 țări membre ale zonei euro .....	188

# INDEXUL REPREZENTĂRILOR GRAFICE

## CAPITOLUL 1

Figura 1.1 Relația dintre globalizare și creștere economică.....	28
Figura 1.2 Rolul alianțelor în dezvoltarea economică.....	29
Figura 1.3 Rolul alianțelor în dezvoltarea economică.....	29

## CAPITOLUL 2

Figura 2.1 Evoluția fluxurilor ISD la nivel global în perioada 2013-2022 (milioane USD) ...	56
Figura 2.2 Evoluția ponderii ISD în PIB la nivel global în perioada 2013-2022 (procente) ...	57
Figura 2.3 Evoluția fluxurilor ISD intrate în Europa în perioada 2013-2022 (milioane USD)	58
Figura 2.4 Evoluția fluxurilor ISD de ieșire din Europa în perioada 2013-2022 (milioane USD).....	59
Figura 2.5 Evoluția fluxurilor ISD în țările din Uniunea Europeană și non-UE în perioada 2013-2022 (milioane USD).....	60
Figura 2.6 Bulgaria - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	65
Figura 2.7 Bulgaria - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	67
Figura 2.8 Cehia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	66
Figura 2.9 Cehia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	67
Figura 2.10 Estonia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	69
Figura 2.11 Estonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	68
Figura 2.12 Croația - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	69
Figura 2.13 Croația - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	71
Figura 2.14 Letonia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	72
Figura 2.15 Letonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	72
Figura 2.16 Lituania - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	73
Figura 2.17 Lituania - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	74
Figura 2.18 Ungaria - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	73

Figura 2.19 Ungaria - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	75
Figura 2.20 Polonia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	76
Figura 2.21 Polonia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR) .....	76
Figura 2.22 România - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	77
Figura 2.23 România - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	78
Figura 2.24 Slovenia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	78
Figura 2.25 Slovenia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	79
Figura 2.26 Slovacia - Evoluția stocurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	80
Figura 2.27 Slovacia - Evoluția fluxurilor de ISD (DIRE), cu proveniența din țările europene și de la nivel global, în perioada 2013-2022 (milioane EUR).....	80

### CAPITOLUL 3

Figura 3.1 Bulgaria – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	99
Figura 3.2 Bulgaria – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	99
Figura 3.3 Bulgaria – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	100
Figura 3.4 Bulgaria – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	100
Figura 3.5 Cehia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	101
Figura 3.6 Cehia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	101
Figura 3.7 Cehia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	102
Figura 3.8 Cehia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	102
Figura 3.9 Estonia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	103
Figura 3.10 Estonia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	103
Figura 3.11 Estonia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	104
Figura 3.12 Estonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	104
Figura 3.13 Croația – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	105

Figura 3.14 Croația – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	105
Figura 3.15 Croația – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	106
Figura 3.16 Croația – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	106
Figura 3.17 Letonia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	107
Figura 3.18 Letonia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	107
Figura 3.19 Letonia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	108
Figura 3.20 Letonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	108
Figura 3.21 Lituania – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	109
Figura 3.22 Lituania – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	109
Figura 3.23 Lituania – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	110
Figura 3.24 Lituania – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	110
Figura 3.25 Ungaria – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	111
Figura 3.26 Ungaria – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	111
Figura 3.27 Ungaria – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	112
Figura 3.28 Ungaria – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	112
Figura 3.29 Polonia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	113
Figura 3.30 Polonia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	113
Figura 3.31 Polonia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	114
Figura 3.32 Polonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	114
Figura 3.33 România – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	115
Figura 3.34 România – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	115
Figura 3.35 România – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	116

Figura 3.36 România – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	116
Figura 3.37 Slovacia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	117
Figura 3.38 Slovacia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	117
Figura 3.39 Slovacia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	118
Figura 3.40 Slovacia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	118
Figura 3.41 Slovenia – Evoluția exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	119
Figura 3.42 Slovenia – Ponderea exporturilor FOB către parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	119
Figura 3.43 Slovenia – Exporturi FOB către parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	120
Figura 3.44 Slovenia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru exporturi FOB în anul 2022 (milioane USD) .....	120
Figura 3.45 Bulgaria – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	122
Figura 3.46 Bulgaria – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	122
Figura 3.47 Bulgaria – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	123
Figura 3.48 Bulgaria – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	123
Figura 3.49 Cehia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	124
Figura 3.50 Cehia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	124
Figura 3.51 Cehia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	125
Figura 3.52 Cehia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	125
Figura 3.53 Estonia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	126
Figura 3.54 Estonia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	126
Figura 3.55 Estonia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	127
Figura 3.56 Estonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	127
Figura 3.57 Croația – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	128
Figura 3.58 Croația – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	128



Figura 3.59 Croația – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	129
Figura 3.60 Croația – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	129
Figura 3.61 Letonia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	130
Figura 3.62 Letonia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	130
Figura 3.63 Letonia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	131
Figura 3.64 Letonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	131
Figura 3.65 Lituania – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	132
Figura 3.66 Lituania – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	132
Figura 3.67 Lituania – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	133
Figura 3.68 Lituania – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	133
Figura 3.69 Ungaria – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	134
Figura 3.70 Ungaria – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	134
Figura 3.71 Ungaria – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	135
Figura 3.72 Ungaria – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	135
Figura 3.73 Polonia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	136
Figura 3.74 Polonia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	136
Figura 3.75 Polonia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	137
Figura 3.76 Polonia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	137
Figura 3.77 România – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	138
Figura 3.78 România – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	138
Figura 3.79 România – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	139
Figura 3.80 România – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	139

Figura 3.81 Slovacia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	140
Figura 3.82 Slovacia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	140
Figura 3.83 Slovacia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	141
Figura 3.84 Slovacia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	141
Figura 3.85 Slovenia – Evoluția importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (milioane USD) .....	142
Figura 3.86 Slovenia – Ponderea importurilor CIF de la parteneri economici în funcție de gradul de dezvoltare economică, în perioada 2013-2022 (procente) .....	142
Figura 3.87 Slovenia – Importuri CIF de la parteneri din Zona Euro, în anul 2022 (milioane USD).....	143
Figura 3.88 Slovenia – Principalii 10 parteneri la nivel mondial pentru importuri CIF în anul 2022 (milioane USD) .....	143

#### CAPITOLUL 4

Figura 4.1 Creditul intern acordat sectorului privat din PIB în țările ECE în perioada 1995-2022 (modificare anuală) .....	168
Figura 4.2 Evoluția PIB-ului pe cap de locuitor pentru țările ECE în perioada 1995-2022 ..	168
Figura 4.3 Exporturile ca pondere din PIB în țările ECE în perioada 1995-2022 .....	170
Figura 4.4 Investiții străine directe, intrări nete (% din PIB).....	171
Figura 4.5 Relația dintre exporturi și cursul de schimb în Europa de Est în perioada 1995-2022 .....	177
Figura 4.6 Relația dintre rata exporturilor și a ISD în regiunea Europei de Est în perioada 1995-2022.....	177
Figura 4.7 Relația dintre exporturi și rata PIB-ului în regiunea Europei de Est în perioada 1995-2022.....	177
Figura 4.8 Relația dintre exporturi și rata inflației în regiunea Europei de Est în perioada 1995-2022.....	178
Figura 4.9 Relația dintre creditul la export și creditul intern în regiunea Europei de Est în perioada 1995-2022.....	178
Figura 4.10 Rezultatele regresiei pe quartile pentru țările ECE nemembre ale zonei euro....	184